

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.14, april 2019

Indledningen er redigeret af Klaus Nielsen og Kirsten Vad

Tilsyn ved ph.d. Lone Kølle Martinsen

Denne pdf er en læseversion af værkets indledning. Værket findes digitalt med punktkommentarer, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

Indledning til

Til Skjalden Ingemann med Guldhornet fra den danske Ungdom den 28de Mai 1859

ved Kim Steen Ravn

Indhold

- 1 Anledning
- 2 Digtet
- 3 Fødselsdagsfesten
 - 3.1 Folkegaven
- 4 Ingemanns tak
- 5 Anvendt litteratur

1 Anledning

Digtet er skrevet i anledning af B.S. Ingemanns 70-års fødselsdag den 28. maj 1859. Den blev fejret med sange, taler, oplæsninger og overrækkelse af gaver i hans hjem i Sorø på selve dagen. Grundtvig var ikke til stede ved fejringen, men hans digt blev ved læst op af hans svigersøn P.O. Boisen (*Dagbladet* 1859, sp. [5]). Fødselsdagen påkaldte sig offentlighedens interesse. *Dagbladet* refererede detaljeret begivenheden den 30. maj (sp. [4 f.]). Samme dag bragte avisen også Ingemanns tak til det danske folk for opmærksomheden. Det skete med hans digt “B. S. Ingemanns Tak til hans Venner i Danmark, den 28de Mai 1859. (Tanke-Telegraf-Depesche)” (sp. [1]).

2 Digtet

Fødselsdagsdigtet til Ingemann består af 10 strofer a seks vers med rimfølgen ababcc, dvs. strofens første fire vers har krydsrim, og de afsluttende to danner et parrim. Ingemann bliver kun nævnt ved navn i digtets titel og i den afsluttende strofe 10 og

begge gange i rollen som digter. Digtet beskriver altså først og fremmest forfatterens meritter, mens den biografiske person indrammer digteren de to gange, han nævnes ved navn. Grundtvig kalder Ingemann "Maidags-Skjalden" (strofe 1 og 9). Dels spiller navnet på selve måneden han fylder år, dels er det en sammenligning af hans digtning med foråret.

Det guldhorn, der nævnes i titlen og i strofe 3, henviser til den gave, Ingemann fik på dagen. I tillæg spiller ordets betydning på de to guldhorn, der blev fundet ved Gallehus nær Møgeltønder i henholdsvis 1639 og 1734, og på den betydning disse fik som symbol i den danske romantik, særligt gennem Adam Oehlenschlägers digt "Guldhornene" (1802). Guldhornet til Ingemann repræsenterer storheden i hans digtning. Det fremstår som småt og mat sammenlignet med den glans, der udgår fra hans digtning: "Gran af Guld for Glands i Sang" (strofe 2).

Første strofe tegner et afgrænset rum i form af en lokalitet, kaldet Sorø skov, hvor foråret og de blomstrende bøgetræer fremstilles som naturens fejring af Ingemann. Gaven, han får, er tillige en symbolsk repræsentation af hans digtning (strofe 2). I strofe 3 til 5 udfoldes sammenligningen mellem de to konkrete guldhorn og Ingemanns digtning. Som guldhornene overlevede skjult under jorden, vil også digtningen overleve tidens tand (strofe 4). I strofe 6 og 7 understreger Grundtvig det særligt danske i forfatterskabet, og dette er tydeligst i strofe 7 vers 4, hvor Niels Ebbesen kaldes "vor Helt". I april 1340 dræbte han Gerhard 3., der var rigsforstander og havde Fyn og Jylland i pant.

Strofe 9 og 10 beskriver, hvordan Ingemann vil leve videre gennem den danske ungdom. Deres læsning af forfatterskabet vil forny det på samme måde, som naturen fødes på ny hvert forår. Så længe den danske ungdom lever, vil også Ingemann og hans forfatterskab leve (strofe 9, vers 3-4).

3 Fødselsdagsfesten

Ingemanns fødselsdag blev fejret hele dagen. Hans hus var om natten blevet pyntet med blomster og guirlander. Elever fra Sorø Akademi sang "Hilsen fra Sorø Akademis Elever" (1859) skrevet af Jens Paludan-Müller, og akademiets rektor, Ernst Frederik Christian Bojesen, holdt tale for fødselaren (*Dagbladet* 1859, sp. [4]). Hovedbegivenheden var overrækkelsen af guldhornet. Det blev overrakt af "en Skare unge Piger" anført af Helene Roed (*Schwanenflügel* 1886, s. 454-456). Det var også hende, der fik idéen til gaven (Nyblom 1923, s. 68).

3.1 Folkegaven

Guldhornet var en folkegave, som var betalt med penge tilvejebragt ved en landsomfattende indsamling. Der blev indsamlet næsten 3.000 rigsbankdaler (*Dagbladet* 1859, sp. [4]). At gaven blev overrakt af en flok unge piger, kan have givet anledning til den almindelige misforståelse, at den alene var fra danske kvinder. Misforståelsen kan være opstået som følge af Jørgen Valentin Sonnes maleri "Bernhard Severin Ingemann modtager et Guldhorn af unge Kvinder paa sin 70aarige Fødselsdag 28 Maj 1859". Det viser seks unge kvinder, der overrækker guldhornet til

Ingemann. Helena Nyblom kan ligeledes have bidraget til misforståelsen. I *Livsminder fra Danmark. 1843-1864* opholder hun sig ved selve overrækkelsen, ligesom hun bringer Sonnes billede som illustration til sin beskrivelse (Nyblom 1923, s. 69 f.). Efter modtagelsen inviterede Ingemann de fremmødte indenfor og bød på vin serveret i guldhornet (Schwanenflügel 1886, s. 458). Hornet var modelleret af Carl Christian Peters og udsmykket med ædelstene og med indgraverede navne, bl.a. Valdemar 1. den Store, Valdemar 2. Sejr og Margrete 1., som alle henviser til figurer og titler i forfatterskabet. Hornet står i dag på Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg Slot. Det blev stjålet fra museet i 1970, men kom tilbage i 2010, efter det dukkede op på en auktion i Amsterdam.

4 Ingemanns tak

Ingemann takkede for fejringen af hans 70-års fødselsdag og for alt det gode, der var hændt ham gennem årene med et digt. Han takkede Gud for sin kone Lucie: “Ved hendes Side, i hvis Blik jeg saae, / Hvor Lykkens Ø og Paradis laae” (Ingemann 1859, strofe 4). Æren for sit forfatterskab giver han til det danske folk. Det har givet ham “Stof til Sang” (strofe 6). Digtet slutter: “derfor *Danmarks Folk* skal Krandsen bære / Med Tak og Priis, med Kærlighed og Ære!” (strofe 7).

5 Anvendt litteratur

- *Dagbladet* (1859), nr. 123, 30. maj. København.
- Ingemann, B.S. (1859) “B. S. Ingemanns Tak til hans Venner i Danmark, den 28de Mai 1859. (Tanke-Telegraf-Depesche)” i *Dagbladet*, nr. 123, 30. maj, sp. [1]; samt i *Fædrelandet*, nr. 124, 31. maj, s. 512. København.
- Nyblom, Helena (1923) *Livsminder fra Danmark. 1843-1864*. København.
- Paludan-Müller, Jens (1859) “Hilsen fra Sorø Akademis Elever” i *Dagbladet*, nr. 123, 30. maj, sp. [4 f.] København.
- Schwanenflügel, Herman Heinrich Louis (1886) *Ingemanns Liv og Digtning*. København.